

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie lekarza E. B. obwinionej o popełnienie przewinienia zawodowego z art. 9 Kodeksu Etyki Lekarskiej i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty w zw. z art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich i art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej
po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2023 r.
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k., w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
kasacji obrońcy obwinionej lekarz E.B. – adwokata S. K. od orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego z dnia 17 marca 2022 r., sygn. akt [...], zmieniającego i utrzymującego orzeczenie Okręgowego Sądu Lekarskiego [...] z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt [...]

I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

II. zasądzić od obwinionej lekarza E. B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20,00 zł (dwadzieścia złotych zero groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Lekarz E. B. została obwiniona o:

1. nieetyczne zachowanie wobec małoletnich X.Y. i Y.Y. w Specjalistycznej Praktyce Lekarskiej E. B. w K. w dniu 21 października 2019 r., polegającego na wydaniu zaleceń terapeutycznych stosowania diety bezglutenowej, bezbiałkowej i bezmięsnej w celach diagnostycznych na 6 miesięcy, bez badania pacjentek i bez zapoznania się z dokumentacją medyczną, co jest naruszeniem art. 9 Kodeksu Etyki Lekarskiej i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 5

grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (dalej: u.z.l.l.d.) w zw. z art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich;

2. nieetyczne zachowanie wobec małoletnich X.Y. i Y.Y. w Specjalistycznej Praktyce Lekarskiej E. B. w K. w dniu 21 października 2019 r., polegające na zaleceniu w celach diagnostyczno-terapeutycznych metod niezwyfikowanych naukowo, bez udowodnionej skuteczności i bezpieczeństwa dla pacjentek, co jest naruszeniem art. 57 ust. 1 zd. 1 i art. 57 ust. 2 Kodeksu Etyki Lekarskiej w zw. z art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (dalej: u.i.l.)

(wniosek o ukaranie – k. 79-80 akt o sygn. [...]).

Orzeczeniem z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt [...], Okręgowy Sąd Lekarski [...], w punkcie 1 orzeczenia uznał obwinioną lek. E. B. winną zarzucanego jej czynu z pkt 1 wniosku o ukaranie i wymierzył jej za to karę pieniężną w wysokości 1/3 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstwa bez wypłat nagród z zysku ogłoszonego przez Prezesa GUS w dniu 19 listopada 2021 r., stanowiącą 1972,28 zł na rzecz fundacji „L.” z siedzibą w K., w punkcie 2 orzeczenia uznał obwinioną lek. E. B. winną zarzucanego jej czynu z pkt 2 wniosku o ukaranie i wymierzył jej za to karę pieniężną w wysokości 1/3 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, zaś w punkcie 3 orzeczenia obciążył obwinioną kosztami postępowania w kwocie 1183,80 zł (orzeczenie z dnia 8 grudnia 2021 r. – k. 16-19v akt o sygn. II ZK 18/23).

Odwołanie od powyższego orzeczenia Okręgowego Sądu Lekarskiego [...] wniósł obrońca obwinionej lek. E. B. – adw. S. K. zaskarżając je w całości, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów art. 9 oraz art. 57 ust. 1 zd. 1 i art. 57 ust. 2 Kodeksu Etyki Lekarskiej, albowiem działania podjęte przez obwinioną w dniu 21 października 2019 r. nie wyczerpywały znamion, w oparciu, o które można przypisać winę obwinionej;
2. obrazę przepisu art. 42 ust. 1 u.z.l.l.d., a to z uwagi, iż obwiniona nie orzekała o stanie zdrowia małoletnich X.Y. i Y.Y., albowiem treści sprecyzowane w piśmie skierowanym do Dyrektora [...] w K. nie zawierają informacji dotyczących stanu zdrowia konkretnej osoby;

3. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, w tym wyjaśnień obwinionej oraz załączonych do sprawy dokumentów.

Stawiając powyższe zarzuty, obrońca obwinionej lek. E. B. – adw. S. K. wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie obwinionej (odwołanie obrońcy obwinionej – k. 20-22 akt o sygn. II ZK 18/23).

Naczelny Sąd Lekarski orzeczeniem z dnia 17 marca 2022 r., sygn. akt [...] w zakresie pkt 1 utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji jednocześnie doprecyzowując, iż zarzucane obwinionej przewinienie zawodowe stanowi również naruszenie art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej, w zakresie pkt 2 zmienił zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji i uniewinnił obwinioną od zarzucanego jej przewinienia zawodowego, zaś kosztami postępowania obciążył w 1/2 ich części obwinioną, zaś w pozostałej części obciążył Skarb Państwa (orzeczenie NSL z dnia 17 marca 2022 r. – k. 12-11v akt o sygn. II ZK 18/23).

Kasację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł obrońca obwinionej lek. E. B. – adw. S. K., który zaskarżył je w części, a mianowicie w pkt 1 i 3, zarzucając naruszenie art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej, albowiem zaskarżone orzeczenie rażąco narusza prawo poprzez doprecyzowanie kwalifikacji prawnej czynu określonego w pkt 1 orzeczenia w ten sposób, że Naczelny Sąd Lekarski, przy niezmienionym stanie faktycznym sprawy orzekł, że postawiony zarzut wobec obwinionej stanowi również naruszenie art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej, co nie było objęte wcześniej postawionym i rozpatrywanym zarzutem obu instancji.

Podnosząc powyższy zarzut, obrońca obwinionej wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie zmianę i uniewinnienie obwinionej od postawionego jej zarzutu (kasacja obrońcy obwinionej – k. 47 akt o sygn. II ZK 18/23).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy obwinionej lek. E. B. jest oczywiście bezzasadna, albowiem jedyny zarzut podniesiony przez autora kasacji nie mógł mieć istotnego wpływu na treść prawomocnego orzeczenia.

Przypomnienia wymaga, iż kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego cel stanowi eliminacja z obiegu prawnego orzeczeń

dotkniętych najpoważniejszymi uchybieniami, mogącymi wywrzeć wpływ na treść orzeczenia.

Z uwagi na wyjątkowy charakter kasacji, strona może ją wnieść jedynie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt II KK 58/18, Lex nr 2590745).

Za skuteczny nie może zostać uznany zarzut rażącego naruszenia przepisów, tj. art. 455 k.p.k. w zw. z art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej poprzez doprecyzowanie kwalifikacji prawnej czynu określonego w pkt 1 orzeczenia w ten sposób, że Naczelny Sąd Lekarski, przy niezmienionym stanie faktycznym sprawy orzekł, że postawiony zarzut wobec obwinionej stanowi również naruszenie art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej, co nie było objęte wcześniej postawionym i rozpatrywanym zarzutem obu instancji.

Sąd Najwyższy pragnie zaznaczyć, iż nie każde formalne naruszenie przepisów postępowania karnego ma charakter rażący i przez to powoduje konieczność powtórzenia postępowania. Stwierdzenie rażącego naruszenia prawa procesowego nie jest jednak wystarczającym kryterium uwzględnienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia, albowiem - na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. - musi zostać spełniony nie mniej ważny wymóg wpływu zaistniałego uchybienia na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia. Przepis ten powinien być rozumiany w ten sposób, że uniknięcie przez sąd odwoławczy ewentualnych uchybień, na które wskazuje kasacja musi nieodzownie stwarzać realną perspektywę zapadnięcia orzeczenia odmiennego w swej treści (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt III KK 103/21, Lex nr 3245277).

Z uwagi na kierunek złożonego na korzyść obwinionej odwołania (k. 20-22), Sąd odwoławczy nie miał możliwości poprawienia kwalifikacji prawnej na niekorzyść obwinionej, o czym wprost stanowi art. 455 k.p.k. zdanie drugie. Doprecyzowując kwalifikację prawną czynu zarzucanego obwinionej poprzez jej uzupełnienie o art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej, Sąd odwoławczy dopuścił się naruszenia art. 455 k.p.k. Stwierdzenie tego uchybienia nie mogło jednak w niniejszej sprawie prowadzić do uwzględnienia zarzutu kasacji i uchylenia

zaskarżonego orzeczenia. Ocena znaczenia uchybienia nie potwierdza bowiem wyrażonego w kasacji poglądu, iż miało ono istotny wpływ na treść orzeczenia. Uzupełniona kwalifikacja prawna mieściła się w zachowaniu obwinionej lek. E. B. przyjętego przez sądy obu instancji w opisie czynu.

Uzupełniony przez Sąd odwoławczy przepis art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej stanowi, że lekarz powinien przeprowadzać wszelkie postępowanie diagnostyczne, lecznicze i zapobiegawcze z należytą starannością, poświęcając im niezbędny czas. Wprawdzie, jak już wyżej wspomniano, przy kierunku odwołania na korzyść obwinionej uzupełnianie podstawy prawnej odpowiedzialności zawodowej, o której mowa w art. 53 u.i.l., na jej niekorzyść o wskazany przepis art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej było zgodnie z treścią art. 455 k.p.k. niedopuszczalne, jednak Sąd odwoławczy zaakceptował przyjęty przez Sąd I instancji opis czynu. Tym samym, Sąd odwoławczy jedynie doprecyzował w sentencji swego orzeczenia kwalifikacji prawnej przewinienia zawodowego, odpowiadającego treści pierwszego z postawionych w niniejszej sprawie zarzutów, poprzez art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej, gdyż zachowanie obwinionej naruszyło generalny wymóg przeprowadzenia wszelkiego postępowania diagnostycznego, leczniczego i zapobiegawczego z należytą starannością, przy poświęceniu mu niezbędnego czasu.

Uzupełnienie w tym przypadku kwalifikacji prawnej nie skutkowało również zmianami, które rzutowałyby na podwyższenie wymiaru kary i nakazywały tym samym uchylenie zaskarżonego orzeczenia. Dlatego też choć Sąd odwoławczy dopuścił się wskazanego uchybienia poprzez naruszenie art. 455 k.p.k., to brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Ponadto, należy podkreślić, iż obraza art. 455 k.p.k. nie należy do bezwzględnych przyczyn odwoławczych wyliczonych w art. 439 § 1 k.p.k., które zawsze prowadzą do uchylenia orzeczenia, a jedynie do względnych przyczyn odwoławczych, ustanowionych w art. 438 pkt 2 k.p.k. - ze wszystkimi tego konsekwencjami. W takiej sytuacji, aby zarzut ten mógł odnieść wskazywany przez obrońcę w kasacji skutek konieczne jest wykazanie, że obraza tego przepisu mogła mieć wpływ na treść orzeczenia. W niniejszej sprawie obrońca obwinionej w kasacji, nie podjął próby wykazania, że obraza art. 455 k.p.k. mogła mieć wpływ na treść orzeczenia.

Sąd obciążył obwinioną lek. E. B. kosztami postępowania kasacyjnego w kwocie 20,00 zł (tj. ryczałt za doręczenie wezwań i innych pism) na podstawie art. 112 pkt 1 u.i.l. w zw. z art. 618 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 663 ze zm.).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak na wstępie.

[M. T.]

[ał]